

Detta kvalitets- och gestaltungsprogram kompletterar och åtföljer detaljplaneprogrammet för Kronan 2012 och fokuserar på övergripande och områdesgemensamma gestaltungsfrågor.

Dokumentet är antaget av kommunfullmäktige i december 2015.

Kronandalen

Kvalitets - och gestaltungsprogram

2015-10-02 Förslagshandling

LULEÅ KOMMUN

KRONAN
EN NATURSTAD I LULEÅ

MEDVERKANDE

PROJEKTGRUPP

I arbetet med kvalitets- och gestaltningsprogrammet har följande tjänstemän medverkat:

Stadsbyggnadsförvaltningen

- Kristina Björling Francki, Projektledare och landskap
- Peder Bergman, Bitr projektledare
- Nelli Flores Nilsson, Plan och gestaltning
- Maria Nordgren, Landskap och projektbeskyddare
- Göran Granqvist, Trafik
- Tina Almgren, VA

Samhällsutvecklingskontoret

- Frida Wikström, Samhällsstrateg översiktsplan

I projektgruppen har även Kronan Exploatering medverkat genom:

- Lena Segerlund, VD

KONSULTGRUPP

Kvalitets - och gestaltningsprogrammet grundas på planförslag av Strategisk Arkitektur genom:

- Jan Ytterborn, Uppdragsansvarig arkitekt SAR/MSA
- Elin Mossberg, Handläggande arkitekt och processledare SAR/MSA
- Hayk Shahinyan, Medverkande arkitekt SAR/MSA

Landskapsförslaget grundas på förslag av WSP genom:

- Helena Jeppsson, landskapsarkitekt LAR/MSA

Strategisk Arkitekturs konsultreferensgrupp för kvalitets- och gestaltningsprogrammet:

- Gunnar Grönlund, Monarken, Plan
- Per Rehndal, WSP, VA
- Björn Andersson, WSP, Mark/gata
- Per-Ola Isaksson, WSP, Trafik

TJÄNSTEMANNASTYRGRUPP

En kontinuerlig avrapportering har skett med stadsbyggnadsförvaltningens styrgrupp för projektet. Styrgrupp har varit stadsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupps ärendemöten, där även miljö- och byggnadsförvaltningen samt kommunledningsförvaltningens samhällsutvecklingskontor deltar.

POLITISK STYRGRUPP

En kontinuerlig avrapportering till Luleå kommuns stadsbyggnadsnämnd och kommunstyrelsen har genomförts genom Lenita Ericson, stadsbyggnadsnämndens ordförande.

Kvalitets- och gestaltningsprogrammet förväntas antas av kommunfullmäktige december 2015.

PROCESS

Arbetet har bedrivits i nära dialog med politik, tjänstemän, medborgare, verksamheter och byggherrar. Se vidare beskrivning i kapitel 2.

FÖRORD

Perspektiv från entré söderifrån genom Kulturbyn. Stadsdelsparken skymtar framme till höger.

KRONANDALEN ÅR 2030

Ända från starten var målbilden för Kronan en naturstad i Luleå, en grön och modern stadsdel, aktiv dygnet runt året om. Grönska och aktivitetsytor präglar därför områdets gator, parker och innergårdar. Omgivningens många möjligheter till rekreation, idrott och lek stärker profilen.

Kronandalen är utformad för promenader och cykelturer. Låg hastighet, gångfartsområden, separerade gång- och cykelbanor samt gångvägar till omgivningens motionsslingor bidrar till det. Flödet av förbipasserande cyklister, gående och bilister samt bussåkare ger underlag för handel och andra verksamheter vid huvudgatan och i centrum.

Stadsdelsparken och Norra parken leder ut till Lulsundsbergets rekreationsområde och Ormbergets friluftsområde samt aktivitetsytor vid skola och sporthall samt Kulturbyn. På bilfria innergårdar och gångfartsområden leker och umgås barn och vuxna. Utevistelsens upplevelser berikas av dagvatten i öppna system på gator, gårdar och i parker.

I området finns skola, ett par förskolor, sporthall, fritidsverksamhet, vård- och omsorgsboenden samt gruppboenden. Det ger möjlighet till generationsmöten, samnyttjande av lokaler och aktiv användning av natur, parker och torg.

Den täta, stadsmässiga bebyggelsen med tydliga gaturum och gröna innergårdar har som förutsättning parkeringar i parkeringshus eller garage i källarvåning. Parkeringshusen har en trevlig arkitektur och

gemensamma funktioner, som källsortering, lokaler för teknisk försörjning samt verksamhetslokaler.

Mitt i området ligger centrum för stadsdelen Kronan. Trygghetsboendena har nära till folkliv och busshållplats vid centrumtorget. Här finns kommersiell och kommunal service av olika slag. Livsmedelsbutiken kom hit tidigt. Caféet och gymmet är av senare datum. Kontor och andra verksamheter finns i bottenvåningarna längs huvudgatan och vid infarterna från Bensbyvägen. De kompletterar verksamheterna i Kulturbyn, den kulturhistoriska delen av Kronan, som bevarat och utvecklat sin karaktär och verksamheter.

De som bor i Kronandalen har olika livsmönster och ekonomiska förutsättningar. Redan från början planerade och uppmuntrade man olika boendetyper i hyresrätt, bostadsrätt och kollektivt byggande. Bebyggelse och utemiljö är tillgänglig för barn, funktionshindrade och äldre med olika behov av trygghet och omsorg. Mångfalden av boendalternativ gynnas av byggherrar med olika inriktning; resultatet är en variation i skala, arkitektur och boendeformer.

Kravet på samordning mellan projektens olika byggherrar och arkitekter har gett bra markutnyttjande och samtidigt arkitektoniskt intressanta och trivsamma boendemiljöer. Vardagsarkitektur av hög klass är ett kännetecken för Kronandalen.

Arkitekturen befinner sig i framkant oavsett prisklass. Bebyggelse och utemiljö är byggda hållbara på lång sikt, så Kronandalen har alla chanser att åldras vackert.

Välkommen till framtiden!

Kristina Björling Francki
Projektledare kvalitets- och gestaltningsprogram
Stadsbyggnadsförvaltningen

Bengt Jonsson
Förvaltningschef Stadsbyggnadsförvaltningen

Lena Segerlund
VD Kronan Exploatering

INNEHÅLL

1. Introduktion

s 7

- Bakgrund
- Syfte och tillämpning

2. Process

s 9

3. Övergripande gestaltningsidé

s 11

- Planstrukturens principer
- Illustrationsplan

4. Allmän Plats - gator och torg

s 19

- Gaturummets utformning
- Gångbana
- Cykelbana
- Gångfartsområde
- Lokalgata 2
- Lokalgata 1
- Parkgata
- Huvudgata
- Snöplatser
- Stadsdelstorget

5. Allmän plats - parker

s 37

- Parker och stråk
- Dagvattenstråk
- Skulpturstråket
- Parkstråket
- Natur- och rekreationsområde
- Stadsdelsparken
- Norra parken
- Principer och riktlinjer

6. Kvartersmark - bebyggelse

s 51

- Om bostadsbebyggelsen
- Styrande för variation av fastigheters utformning
- Arkitektoniska värden
- Bostadsgårdar
- Bostäder i uppbruten kvartersstruktur
- Bostäder i randen mot naturen

7. Parkering

s 63

- Om parkering
- Parkeringsutredning
- Parkeringsstrategi

8. Innehåll

s 69

- Dagligvaruhandel och urbana verksamheter
- Bottenvåningsstrategi
- Genomförande

9. Hållbarhet

s 77

10. Konsekvenser

s 79

11. Fortsättning

s 81

- Genomförande och uppföljning
- Rekommendationer om fortsatt arbete

12. Bilagor

- Landskapsanalys
- Bedömning av förslagets uppfyllelse mot rekommendation i detaljplaneprogram för Kronan 1:1, 2012

1. Introduktion

BAKGRUND

VISION LULEÅ 2050

Luleå kommun befinner sig i en expansionsfas. Vision 2050 definierar Luleås långsiktiga stadsutveckling, där stadsdelen Kronan pekas ut som ett viktigt utvecklingsområde. Ett politiskt mål finns utöver visionen om att bygga 5000 nya bostäder i Luleå inom den närmaste tioårsperioden. Vision 2050 blir därför tillsammans med politiskt mål för bostadsbyggande och det planprogram som antogs för Kronandalen med omgivning år 2012 tillsammans med översiktsplanen år 2013, viktiga utgångspunkter i arbetet med kvalitets- och gestaltningsprogrammet för Kronandalen.

DETALJPLANEPROGRAMMETS MÅL

- Levande stadsdel dygnet runt
- Blandad stad
- God markhushållning och tät bebyggelse
- Lämplig struktur i gator och byggbara kvarter
- God arkitektur
- Service, även för kringliggande stadsdelar
- Handel i form av närbutik (inte stormarknad)
- Tydlig karaktär
- Miljövänlig
- Stor exploateringsgrad

VISION FÖR KRONAN

Kronan Exploatering driver den kommersiella utvecklingen av stadsdelen och har genomfört ett varumärkesarbete som vidare definierar en vision och kärnvärden för stadsdelens utveckling.

Vision

"Kronan, en modern och centrum-nära stadsdel med stark naturprofil i ett attraktivt Luleå. Ett område med hållbara lösningar och blandade boendeformer där gammalt möter nytt, staden möter naturen och friluftsliv på ett sätt som skapar trivsel och gemenskap hos människorna".

Områdets kärnvärden är natur, nära och modernt:

Natur: Hållbart och naturligt med friluftsliv in på knuten.

Nära: Kronan är en central stadsdel där det fysiskt är nära mellan hus, människor och natur. Det är enkelt att hämta, lämna och handla.

Modernt: En attraktiv stadsdel som möter moderna människors behov och krav på sin boendemiljö idag och imorgon. Man ska kunna leva i Kronan hela livet och det ska finnas bostäder för alla åldrar.

Se vidare: www.kronanlulea.se

SYFTE OCH TILLÄMPNING

Avgränsningen för kvalitets- och gestaltningsprogrammet

SYFTE

Kvalitets- och gestaltningsprogrammet arbetas fram för det område som avgränsas av detaljplaneprogrammet för del av Kronan 1:1 m fl antaget av kommunfullmäktige 2012-03-27. Det syftar till att verifiera och utveckla detaljplaneprogrammet samt definiera vilka gestaltningsprinciper och kvaliteter som ska lyftas fram i områdets framtida utveckling.

MÅL

Det övergripande kvalitets- och gestaltningsprogrammet ska ge riktlinjerna för att:

- Utforma Kronandalen med omgivning med
 - god kvalitet
 - ett intressant innehåll och
 - inriktning mot hållbar stad, både på kvartersmark och i offentliga rum
- Skapa samsyn hos
 - alla parter och aktörer
 - genom hela genomförandetiden och
 - när området tas i bruk av boende och verksamma.

TILLÄMPNING

Kvalitets- och gestaltningsprogrammets riktlinjer ska bli styrande under detaljplaneskedet. Planbestämmelser och markanvisningsavtal säkerställer att kvalitets- och gestaltningsprogrammet efterlevs och gäller genom hela utbyggnaden av Kronandalen. Se delen "Genomförande och uppföljning" i slutet av detta dokument för vidare beskrivning.

Kommunen äger marken i stora delar och kommer att arbeta med markanvisningar till byggherrar för genomförandet av bebyggelse för främst bostäder och även i vissa delar kommersiellt innehåll och service.

PROGRAMMETS STATUS

Detta dokument ska hanteras som en del av detaljplaneprogrammet och ska därför finnas med vid samråd för detaljplaner och efter slutgiltigt färdigställande godkännas av kommunfullmäktige. På så sätt utgör det underlag till detaljplaner.

2. Process

PROCESS

TIDPLAN

Kvalitets- och gestaltningsprogrammet har arbetats fram med start mars 2015 och färdigställande september 2015.

DIALOG

För att få in synpunkter och värdefull kunskap i tidigt skede har både medborgare, tjänstemän, politiker, verksamheter och byggherrar engagerats i arbetet. De synpunkter som kommit in vid de olika dialogmötena har successivt arbetats in i kvalitets- och gestaltningsprogrammet.

Dialog har även förts med en referensgrupp hos Luleå kommun och Luleå kommunkoncern med sakkunskaper inom en bred mängd frågor.

Alla som har velat har därmed fått möjligheten att tycka till och påverka stadsdelens framtid, vilket gör kvalitets- och gestaltningsprogrammet brett förankrat.

Projektmöten

Dialogen inom projektet har skett genom kontinuerliga projektmöten på plats i Luleå, webbmöten och per telefon. Eftersom utformningen av en stadsdel är en mycket komplex uppgift, har en grupp med bred

Dialogmöte 1 för medborgare och intressenter den 23 april

expertis och lång erfarenhet inom stadsplanering valts ut.

Projektgruppen har haft expertis inom trafik, vatten och avlopp, landskap, arkitektur och översiktlig planering.

Kommunens referensgrupp

Det finns en mängd övriga intressenter inom Luleå kommun utöver projektgruppen, som på ett eller annat sätt kommer att bli engagerade i och påverka

stadsdelens framväxt. Det kan handla om elförsörjning, skola och omsorg, kollektivtrafik, räddningstjänst, bygglov, drift- och underhåll mm.

Dessa funktioner är avgörande för en stadsdel och är därför viktigt att lyssna in dessa perspektiv tidigt. Separata dialogmöten har skett vid tre tillfällen med kommunens referensgrupp: Den 23 april, 28 maj och 17 september.

Sammanlagt anslöt 21 respektive 20 och 21 personer till de tre mötestillfällena. Mötenas huvudsyften var att vid ett första tillfälle lyssna in behov från olika kompetensområden och aktörer, att vid ett andra tillfälle presentera att första förslag och ta in synpunkter på och vid ett tredje tillfälle presentera det färdiga kvalitets- och gestaltningsprogrammet.

Politisk styrgrupp

En kontinuerlig avrapportering till Luleå kommuns stadsbyggnadsnämnd och kommunstyrelsen har genomförts genom Lenita Ericson, stadsbyggnadsnämndens ordförande.

Medborgare

Dialogmöten har genomförts med närboende och intressenter genom annonsering i Norrländska

Dialogmöte 2 för medborgare och intressenter den 28 maj

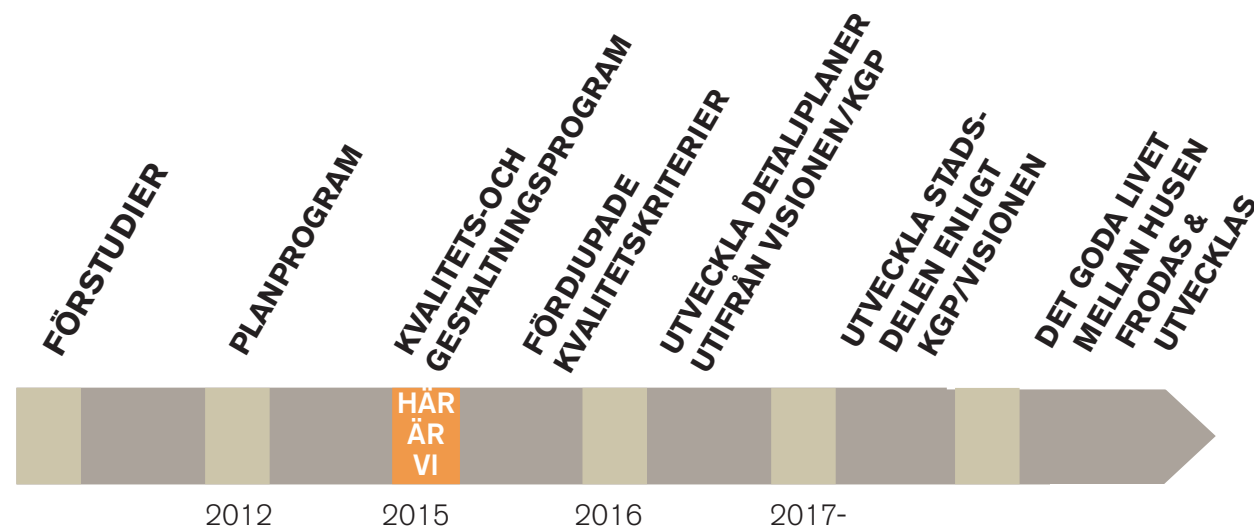
Socialdemokraten (NSD), Norrbottens-Kuriren (NK), Facebook, brev till boende i närområdet och lokala anslag. Verksamheter på Kronan har bjudits in via e-post. Mötena genomfördes vid tre tillfällen: 23 april, 28 maj och 17 september 2015. Sammanlagt anslöt 20, 60-70 samt 50 deltagare till mötena. Mötenas huvudsyften var att vid ett första tillfälle lyssna in behov, att vid ett andra tillfälle presentera att första förslag och ta in synpunkter på detta och vid ett tredje tillfälle presentera det färdiga kvalitets- och gestaltningsprogrammet. Vid mötena presenterades även hur de synpunkter som kommit fram arbetats in i förslaget. Sammanställningarna från dialogmötena med medborgare finns i sin helhet på Luleå kommuns hemsida: www.lulea.se/kronandalen

Intressenter och byggherrar

Intressenter och byggherrar har engagerats vid arbetsmöten den 29 maj samt 18 september. Syftet med mötena var att vid ett första tillfälle få in synpunkter på ett första förslag och vid ett andra tillfälle i mindre grupper diskutera kvalitets- och gestaltningsprogrammets kvalitetsmässiga huvudidéer. Kronan Exploaterings portal för Kronan: www.kronanlulea.se, även länkad till kommunens hemsida.

Byggherremöte 29 maj

Översikt över processen från detaljplaneprogram till färdig stadsdel. En stadsdels utvecklingsproces är lång och processbilden visar hur kvalitets- och gestaltningsprogrammet har en avgörande roll i att definiera de kvaliteteter som ska utvecklas i stadsdelen. Kvalitets- och gestaltningsprogrammet blir därför en avgörande del i att realisera visionen.

3. Övergripande gestaltning

PLANSTRUKTURENS PRINCIPER

DEL AV EN HELHET

Helheten och förhållandet till omgivningarna har varit grundläggande i arbetet. För att uppnå detta har fokus legat på Kronandalen som en sammanknyttande länk internt i stadsdelen och med omkringliggande områden.

LEVANDE OCH BLANDAD STADSMILJÖ

Stadsmässighet är de fysiska ramar som möjliggör en socialt levande stadsdel med en mångfald av verksamheter. Det kan beskrivas som en kombination av täthet, en prioritering av gång och cykel över bilar i stadsrummet, lättlästa skillnader mellan det som är offentligt eller inte, och tydligt definierade gaturum. Stadsmässighet är en viktig förutsättning för att möjliggöra kommunal och kommersiell service.

Ambitionen för Kronandalen är att skapa en levande och blandad stadsmiljö. En viktig del är gestaltningen av gaturummet som bebyggelsen förhåller sig till i en finmaskig struktur som är väl sammankopplad. Därtill kan läggas variationer i byggnaders placering i landskapet och fasaduttryck.

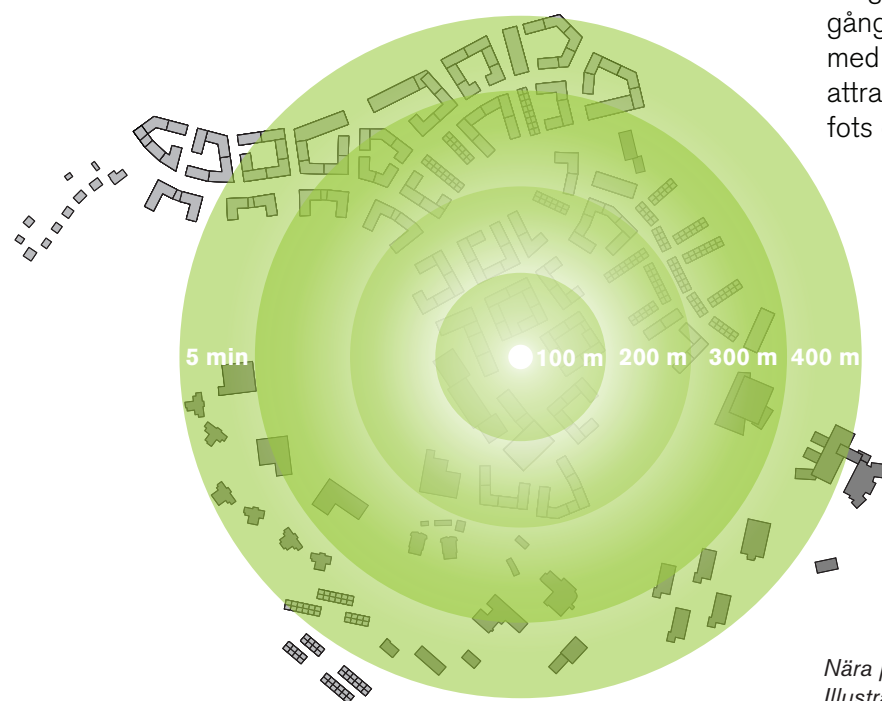

Stad som erbjuder "både och". Boendekvarter med funktioner i bottenvåningen och ett rikt gatuliv. Bild från Kollwitzplatz, Berlin.

Förutsättningar till olika innehåll såsom restaurang, café, kontor och service skapas genom att tillräckligt många människor flyttar in i stadsdelen, vilket kräver en täthet i strukturen.

Bebyggelsestruktur, gatustruktur och grönstruktur integreras och skapar förutsättningar till en varierad, attraktiv stadsdel.

En god sammankoppling med omkringliggande gång- och cykelnät och en väl utbyggd kollektivtrafik med busshållplatser i strategiska lägen gör det mer attraktivt att färdas till, från och inom stadsdelen till fots eller cykel.

Nära promenadvstånd inom hela stadsdelen. Illustration: Strategisk Arkitektur

Karta som visar stadsdelen Kronan idag och med områdesavgränsningen för kvalitets- och gestaltningsprogrammet markerat. Illustration: Strategisk Arkitektur

GATAN CENTRAL FÖR DEN LIVFULLA STADEN

För att skapa en livfull gata är det viktigt att samla stora delar av de rörelser som finns i staden till gaturummet. Det här blir särskilt viktigt om befolkningsunderlaget som i Luleå och i det framtida Kronan är begränsat. Entréer ut mot gatan är ett effektivt sätt att styra rörelser till gatan tillsammans med att låta byggnaderna stå i gatuliv.

Är gaturummet dessutom väl definierat med kontakt från den ena gatans fasad till den andra, främjas sociala möten och utbyte mellan gatans två sidor.

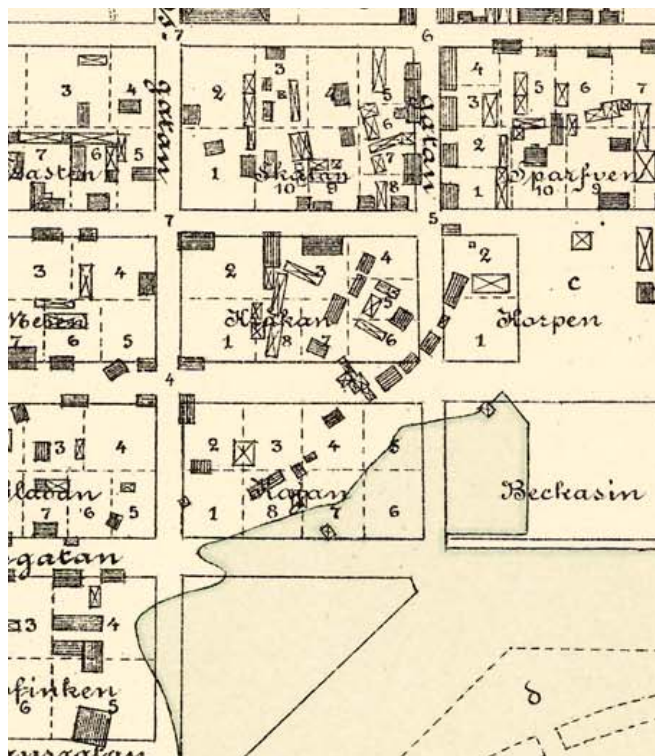
TOPOGRAFI OCH ENTRÉER I GATURUMMET

Inspiration för ny stadsstruktur har hämtats i historiska Luleå där planstrukturen följer befintlig topografi och entréer som vänder sig ut mot gatan i en bebyggelse som ligger i gatans liv ger ett liv till gatan. Kvarterstrukturen som inte är fullbyggd ger möjlighet till genomblickar och god ljusförling inom kvarteret samt trädgårdar och träd som bidrar till upplevelsen av gaturummet.

Bebyggelse och gatusträckningar ska i möjligaste mån följa den befintliga topografin. Det bidrar till områdets varierade uttryck och ger ett mer harmoniskt förhållande mellan det bebyggda och befintlig grönsstruktur.

Fotografi från historiska Luleå som visar hur bebyggelsen anpassar sig till topografin och därmed ger en variation i gaturummet. Bild: Luleå stadsarkiv

Ett utsnitt från Luleås stadsplan från 1896 som visar på två aspekter varifrån inspiration hämtats i Kronandalen: 1) Den äldre bebyggelsen till skillnad från den nya förhåller sig till befintlig topografi. 2) Kvarteren är inte fullbyggda, vilket ger spännande inblickar från gatan och god ljusförling inom kvarteret. Bild: Luleå stadsarkiv

GATUSTRUKTUR OCH KOPPLINGAR

Fem gatusektioner med variation i funktion och gatubredder bildar ett varierat gatunät. Huvudgatan blir stadsdelens ryggrad med de viktigaste entréerna in i stadsdelen. Lokalgata 1 kopplar samman stadsdelen österut med omkringliggande område med ytterligare en entré och sammanbinder området österut. Lokalgata 2, parkgatan och gångfartsområdena sammanbinder stadsdelen internt. Utöver detta har stadsdelen gångstigar som ger ytterligare fler sätt att röra sig till fots genom stadsdelen.

Hus i gatuliv och goda möjligheter för gångtrafik ger ett definierat gaturum som ökar möjlighet till utbyte mellan verksamheter och invånare. Ett ökat stadsliv ger i sin tur ökad upplevelse av trygghet och tillhörighet. Ju mer man ökar dessa kontaktytor desto mer ökar utbytet.

Historiskt fotografi från 1903 som visar en myllrande huvudgata med entréer ut mot gatan och en bebyggelse som ligger i liv med gatan. Bild: Luleå stadsarkiv

Stadsdelens fem gatutyper
Illustration: Strategisk Arkitektur.

GATUTYPER:

På allmän platsmark

HUVUDGATA
19 m bred, 30 km/h

LOKALGATA 1
19 m bred, 30 km/h

PARKGATA
14,5 m bred, 30 km/h

LOKALGATA 2
15,5 m bred, 30 km/h. Gatan mot kedjehusbebyggelse i sydväst har motsvarande lokalgata 2 men utan parkering, dvs 13 m bred gata

På kvartersmark

GÅNGFARTSOMRÅDE
Varierande bredd med minsta mått <12 m, 5 km/h

KOPPLINGAR

Genom ett finmaskigt gatunät skapas en mer promenadvänlig stad med fler val av färdvägar och möjliga möten. Stadsdelens gatunät blir väl sammankopplat genom de fem gatutyperna och cykelvägar. Därtill adderas gångvägar på parkmark som kopplas till befintliga stigar på naturmark.

Stadsdelen sammankopplas till övriga staden via Bensbyvägen och Kronbacksvägen/Svartövägen. Med den nya entrén in i området från Bensbyvägen sammankopplas stadsdelen starkare med övriga staden. Kopplingar till natur- och rekreationsområden stärks genom att bevara och vidareutveckla gröna stråk mot Lulsundsberget och Ormberget.

ENTRÉER

Stadsdelen har två huvudsakliga huvudentréer från Bensbyvägen (1+2) samt en från Kronbacksvägen (3). Utöver dessa finns en entré från Armévägen (4).

Stadsdelens entréer. Illustration: Strategisk Arkitektur

BEBYGGELSESTRUKTUR

Kvarterens bebyggelse är i huvudsak halvsluten men med möjlighet till inblickar från både parkstråk och gator. Bebyggelsen som inte gränsar mot huvudgatan blir mer uppbruten; både kvartersstrukturen och strukturen i sin helhet. Den uppbrutna strukturen hjälper till att bryta vinden och ger därmed förutsättningar till ett bra mikroklimat.

De mer kuperade delarna mot Lulsundsberget där bebyggelsen möter naturområdet avviker från ovan beskrivna kvartersmönster i avseendet att kvarteren är mer uppbrutna för att möta naturen och anpassas till terrängen.

Byggnadshöjder blir fyra våningar exklusive vindsvåning som tillåts att inredas till lägenhet. Det ger en variation i stadsrummen och skapar tillsammans med de halvöppna gårdarna och kvarteren om ca 55 meter goda ljusförhållanden i lägenheter och på gårdar. Ytterligare variation kan uppnås med indragna takvåningar och terrasser.

Med inspiration från trähusarkitekturen i centrala delarna av Luleå samt för att hitta en mer hållbar byggnadsteknik är trä ett återkommande material i stadsdelen.

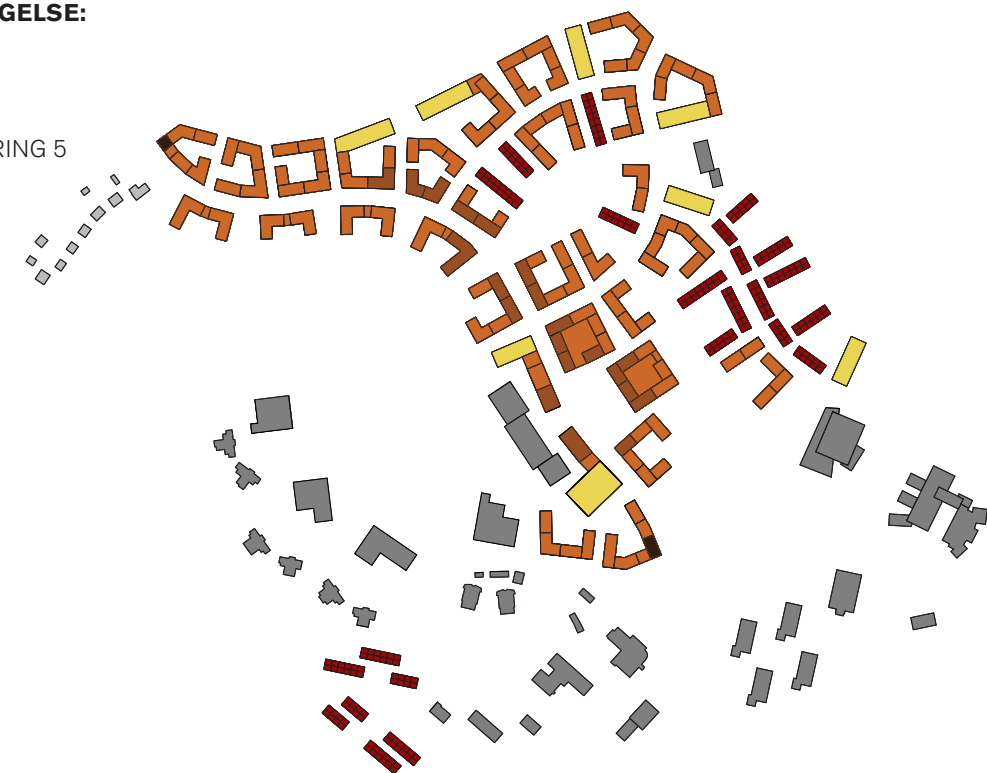

Exempel från Vauban, Tyskland på träinslag i gaturummet. Foto: Strategisk Arkitektur

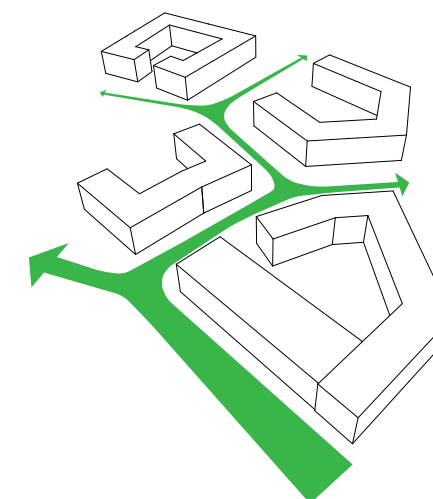
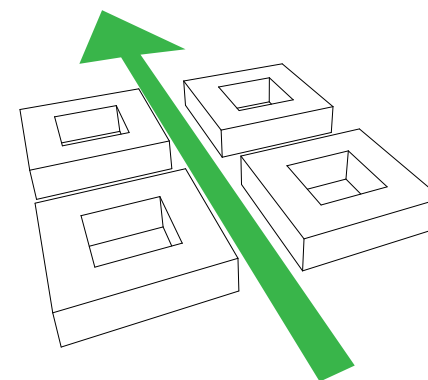
BEBYGGELSETYPER PLANERAD BEBYGGELSE:

- TYP 1: HALVSLUTNA KVARTER**
4 VÅN + INREDNINGSBAR VIND.
MÖRKARE NYANS MÖJLIG PLACERING 5 VÅN + INREDNINGSSBAR VIND
- TYP 2: STADSRADHUS OCH KEDJEHUS**
STADSRADHUS I ÖSTER 2-3 VÅN,
KEDJEHUS I SYDVÄST 2 VÅN
- TYP 3: ACCENTBYGGNADER VID ENTRÉER**
6-9 VÅNINGAR
- TYP 4: PARKERINGSHUS**
4 VÅNINGAR

BEFINTLIG BEBYGGELSE ELLER BEBYGGELSE UNDER UPPFÖRANDE

Kronandalens olika bebyggelse typer. Illustration: Strategisk Arkitektur

Strukturen hjälper till att bryta vinden. Illustration: Strategisk Arkitektur

GRÖNSTRUKTUR

Grönstrukturen är prioriterad i hela stadsdelen. Syftet är att kunna erbjuda stadsdelens invånare höga rekreativa värden och ta tillvara på de kvaliteter som finns i form av befintlig grönstruktur genom att koppla stadsdelens parker till omkringliggande natur- och friluftsområden.

Gröna rum i olika skalor, med olika funktioner och med olika närhet till bostaden utgör grönstrukturen i stadsdelen. Lulsundsberget, Stadsdelsparken, Norra parken och grönstråket som löper i dalen genom stadsdelen med öppen dagvattenhantering utgör stadsdelens större gröna rum. Mer bostadsnära grönska ges i form av bostadsgårdar. Lekvärden är viktiga i alla skalor.

GRÖNSTRUKTUR

- BOSTADSGÅRDAR
- KVARTERSPARK
- STADSDELSPARK
- NATUR- OCH REKREATIONSOMRÅDEN
- DAGVATTENANLÄGGNING

Grönstruktur för Kronandalen. De befintliga naturvärdena bevaras i stora delar och utvecklas. Kopplingar mellan omkringliggande natur- och rekreationsområdena Lulsundsberget och Ormberget förstärks. Illustration: Strategisk Arkitektur

VATTEN

Med inslag av vatten i stadsbilden tillskapas vistelsekvaliteter och rekreativa värden. Detta gestaltas framförallt i det centrala parkstråket genom den öppna dagvattenlösningen och i öppen dagvattenhantering längs med gatorna. Förutom infiltrationsytorna ska markbeläggning på torg, parker och gångstråk medge infiltration i så hög grad och samtidigt vara tillgänglighetsanpassade. Fördröjning av dagvatten är även viktigt på kvartersmark på bostadsgårdar. Även tak kan med fördel utformas så att det finns möjlighet att skapa gröna tak för dagvattenfördröjning.

Vatten tillskapar både vistelsevärden och rekreativa värden i stadsmiljön.

MÖTESPLATSER

Gaturummet är det viktigaste offentliga rummet som kompletteras med flera andra mötesplatser med olika ändamål och med olika känsla. Torget blir stadsdelens nav, den mest offentliga platsen och placeras därmed i stadsdelens mitt vid stadsdelscentrum och längs med huvudgatan. Stadsdelsparken lokaliseras i anslutning till stadsdelscentrum och därifrån kan man lätt ta sig till skola, lek- och idrottsmiljöer vid framtida skola, sporthall och Norra parken. Stadsdelsparken används av de som bor i stadsdelen och de som kommer hitresande. Norra parken förhåller sig mer till kvarteren. Bostadsgårdarna utgör de mer intima mötesplatserna i mindre skala.

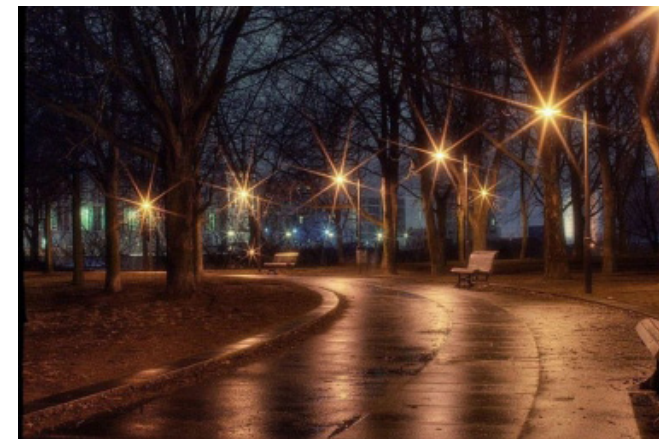
TRYGGHET

Upplevelsen av trygghet och säkerhet är grundläggande värden för att människor ska uppnå god livskvalitet. Gator, parker och torg ska utformas på ett sätt som inbjuder till vistelse samtidigt som de ska upplevas trygga.

Trygghet i det offentliga rummet ska bland annat innefatta barns möjligheter att röra sig fritt och utforska sin omgivning utan risk för olyckor. Kvinnor och män ska ha lika möjlighet till upplevelse av trygghet i, till exempel, parker. Möjlighet ska ges att tryggt kunna röra sig i området under dygnets mörka timmar genom att gator, torg och i möjligaste mån parker, är väl belysta och platser där människor vistas nattetid är synliga från bostadshus.

Exempel på trygghetsåtgärder:

- Minimering av återvändsgator för gångtrafikanter och av fasader utan entréer.
- Kort avstånd mellan bostadsentré och körbar gata.
- Överblickbarhet från bostadshus över entréer, lekplatser, tillfartsvägar, parkerade bilar och gångstråk.
- Omsorgsfullt planerad belysning.

Belysning ett trygghetsskapande element i stadsdelen

Gestaltning som skapar trygghet att släppa ut barnen att leka. Exempel på gångfartsområde från Vauban, Tyskland. Foto: Strategisk Arkitektur

TILLGÄNGLIGHET

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska eftersträvas. Torget, parker och bostadsgårdar ska gestaltas med målet att vara tillgängliga för alla.

Delar av planområdet är kuperat. Det är därför viktigt att framkomligheten säkerställs för alla. Tillgänglighet med minst en anpassad angöring till varje park ska ordnas. Parkernas huvudfunktioner ska vara tillgängliga för alla.

PERSPEKTIV FRÅN ENTRÉ SÖDERIFRÅN GENOM KULTURBYN. STADSDELSPARKEN SKYMTAR FRAMME TILL HÖGER.

